

GEDEPUTEERDE STATEN VAN DE PROVINCIE GRONINGEN

Groningen, 29 maart 2021

Dossiernr. : K23732

Documentnr. : 2021-032390

Verzonden : 31 maart 2021

Het college van Gedeputeerde Staten heeft op 17 november 2020 een aanvraag ontvangen voor een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming, onderdeel soorten.

De aanvraag is ingediend door Staatsbosbeheer, Leonardspringerlaan 23, 9723 KB te Groningen.

De aanvraag heeft betrekking op de locatie aan De Vennenweg voor het omvormen van twee bosjes naar plas-dras ten behoeve van de ontwikkeling van aangrenzende weidevogelgebieden en weidevogelstand.

BESLUIT:

Het college van Gedeputeerde Staten besluit:

- I. op grond van artikel 3.3, lid 1 en 4, van de Wet natuurbescherming (Wnb) ten aanzien van buizerd (*Buteo buteo*) en havik (*Accipiter gentilis*) de gevraagde ontheffing te verlenen van het verbod op:
 - opzettelijk vernielen, beschadigen of wegnemen van nesten, rustplaatsen of eieren (artikel 3.1, lid 2, Wnb);
- II. dat de ontheffing geldt voor de periode vanaf de verzenddatum van dit besluit tot en met 31 december 2022;
- III. dat de volgende bijlagen deel uitmaken van dit besluit:
 1. voorschriften;
 2. overwegingen bij besluit;
 3. de aanvraag van 17 november 2020 en de aanvullingen per mail d.d. 19 maart 2021, inclusief activiteitenplan "*Werkplan verwijderen van twee bosschages Tinallinge*"; en de notitie "*3. Inrichtingsplan*"; rapport *Schut, J., 22 juni 2020. "Ecologische effecten van de kap twee bosjes bij Tinallinge"*; en notitie "*Onderbouwing zwaarwegend maatschappelijk belang omvorming bosjes Tinallinge*".

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Groningen:

namens dezen:

A.J. Hoogerwerf

Hoofd van de afdeling Landelijk Gebied en Water

Deze brief is elektronisch aangemaakt en daarom niet ondertekend.

Toelichting

Wij verwijzen u naar de bijlage Overwegingen bij het Besluit voor een nadere motivering.

Inwerkingtreding

Dit besluit treedt in werking vanaf de verzenddatum.

Bezwaar

Als u het niet eens bent met dit besluit bestaat de mogelijkheid om binnen zes weken na verzenddatum van dit besluit een bezwaarschrift in te dienen. Meer informatie daarover vindt u op de website van de provincie Groningen (<https://www.provinciegroningen.nl/bezwaar-maken/>). Als u overweegt een bezwaarschrift in te dienen, zouden wij het op prijs stellen als u eerst contact met ons opneemt. Wellicht kunnen uw bezwaren door een toelichting van ons worden weggenomen.

Het indienen van een bezwaarschrift schort de werking van dit besluit niet op. U kunt daarvoor een verzoek om voorlopige voorziening indienen bij de rechtbank. Een voorlopige voorziening is een zelfstandige procedure. Meer informatie over het vragen van een voorlopige voorziening vindt u op www.rechtspraak.nl.

Meer informatie

Wij vertrouwen er op dat voldoende duidelijk is welke voorwaarden aan dit besluit verbonden zijn. Heeft u nog vragen, dan kunt u contact opnemen met het secretariaat Landelijk Gebied en Water via het telefoonnummer 050 - 3164543. U wordt dan doorverbonden met een medewerker die uw vragen zal beantwoorden. Wij verzoeken u het dossiernummer te vermelden.

Voorschriften

Aan deze ontheffing zijn de volgende voorschriften verbonden:

Algemene voorschriften

1. Dit besluit is enkel van toepassing op buizerd en havik en de beschreven verboden handelingen.
2. Dit besluit geldt alleen voor de werkzaamheden die conform de aanvraag worden uitgevoerd, voor zover in dit besluit zelf niet anders is aangegeven.
3. De ontheffinghouder dient onverwijld contact op te nemen met Provincie Groningen indien bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan genoemd in voorschrift 1 worden aangetroffen en/of andere handelingen dan genoemd in voorschrift 2 noodzakelijk zijn.
4. Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsoptvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsoptvolgers blijven daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.
5. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een (digitaal) afschrift van dit besluit en de bijbehorende documenten op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.
6. De hier beschreven voorschriften dienen in een ecologisch werkprotocol te worden opgenomen. Dit ecologisch werkprotocol dient op de locatie (digitaal) aanwezig te zijn en dient onder betrokken werknemers, met name ook de uitvoerenden op de bouw- of projectlocatie, bekend te zijn. Werkzaamheden dienen conform dit protocol te worden uitgevoerd.
7. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een (ecologisch) logboek bijgehouden te worden. Uit dit logboek moet aantoonbaar blijken wanneer en op welke wijze de hier beschreven voorschriften zijn uitgevoerd. Dit logboek moet op verzoek worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.
8. De ontheffinghouder dient, zodra de datum waarop de werkzaamheden zullen aanvangen bekend is, bijgevoegd meldingsformulier (bijlage 2) in te vullen en ons toe te sturen, uiterlijk een week voorafgaand aan de werkzaamheden.

Specifieke voorschriften

9. Alle maatregelen dienen te worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige¹ op het gebied van roofvogels.

¹ Provincie Groningen verstaat onder een deskundige een persoon die voor de situatie en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en kennis heeft op het gebied van soortspecifieke ecologie. De ervaring en kennis dient te zijn opgedaan doordat de deskundige:

- op HBO-, dan wel universitair niveau, een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie; en/of
- op MBO niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de natuurwetgeving, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten; en/of
- als ecoloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals bijvoorbeeld een bureau welke is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus; en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals bijvoorbeeld Zoogdiervereeniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en Stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied); en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of -bescherming.

10. Bij de planning van de werkzaamheden dient rekening gehouden te worden met de seizoenactiviteiten van de soorten waarvoor ontheffing is verleend, om verstoring in de meest kwetsbare perioden (zoals broedperiode, globaal februari tot en met augustus) te voorkomen. De genoemde periode kan zowel eerder als later beginnen en/of eindigen, afhankelijk van de (lokale) meteorologische omstandigheden voorafgaand aan en tijdens de werkzaamheden. De geschiktheid van de periode voor het uitvoeren van de werkzaamheden dient te worden bepaald door een deskundige op het gebied van de betreffende soort.
11. De bomen met nesten dienen verwijderd te worden in de periode van het jaar dat de binding met de nestplaats het minst sterk is: oktober tot en met december.
12. De in het activiteitenplan aangegeven bosjes (zoals ook aangegeven in figuur 1 van de Overwegingen bij dit besluit) dienen in het geheel gekapt te worden, opdat geen bomen overeind blijven die ter plaatse door de roofvogels als alternatieve nestgelegenheid gebruikt kunnen worden.
13. Vervangende nestgelegenheid dient tenminste drie maanden voorafgaand aan de kapwerkzaamheden (maar liever nog eerder, in de periode februari tot en met april) aangeboden te worden op twee locaties: het bosje bij Lutke Saaxum (in bezit bij SBB) en een erfbosje ten noorden van Maarhuizen (particulier bezit). Dit is met rode sterren weergegeven in figuur 3 van de Overwegingen bij dit besluit. Op elke locatie dienen drie zogenaamde nestbeginnen te worden opgehangen, welke als platform fungeren voor verdere nestbouw van havik en buizerd.
14. Vanwege het verlies van in totaal 2,3 hectare bos als gevolg van de bomenkap nabij Tinallinge, dient op een andere locatie binnen gemeente Het Hogeland een even grote of grotere oppervlakte aan bomen aangeplant te worden. Ten behoeve van deze herplantplicht zijn daartoe enkele percelen nabij het dorp Den Andel aangewezen. Deze percelen dienen als boscompensatie vanuit hoofdstuk 4 Wnb.
 - a) De uiteindelijke locatiekeuze dient binnen een jaar na ontheffingverlening bepaald te zijn en ter kennisgeving doorgestuurd te worden aan bevoegd gezag.
 - b) De percelen die uiteindelijk gekozen worden, hoeven niet de bij deze aanvraag indicatief voorgestelde percelen te zijn, maar dienen wel in de directe nabijheid van deze percelen te liggen (oftewel: zichtbaar op dezelfde geografische ondergrond van figuur 2 van de Overwegingen bij dit besluit).
 - c) Bovendien dienen deze uiteindelijk gekozen percelen een gelijke (of grotere) oppervlakte te hebben als de in de aanvraag weergegeven indicatieve percelen.
 - d) De exacte invulling van welke boom(soort) waar precies aangeplant wordt, is nog niet uitgewerkt en dient nader bepaald worden.
 - e) Herbepanting dient op een zodanige wijze plaats te vinden dat het areaal op de herplantlocatie altijd ten minste 10 are beslaat. Dit kan ook door hetgeen wordt herbeplant te laten aansluiten bij reeds bestaand areaal.
15. Binnen drie jaar dienen de uiteindelijk gekozen percelen nabij Den Andel in het veld herkend te kunnen worden als 'percelen met (beginnend) bos'.

Overige voorschriften

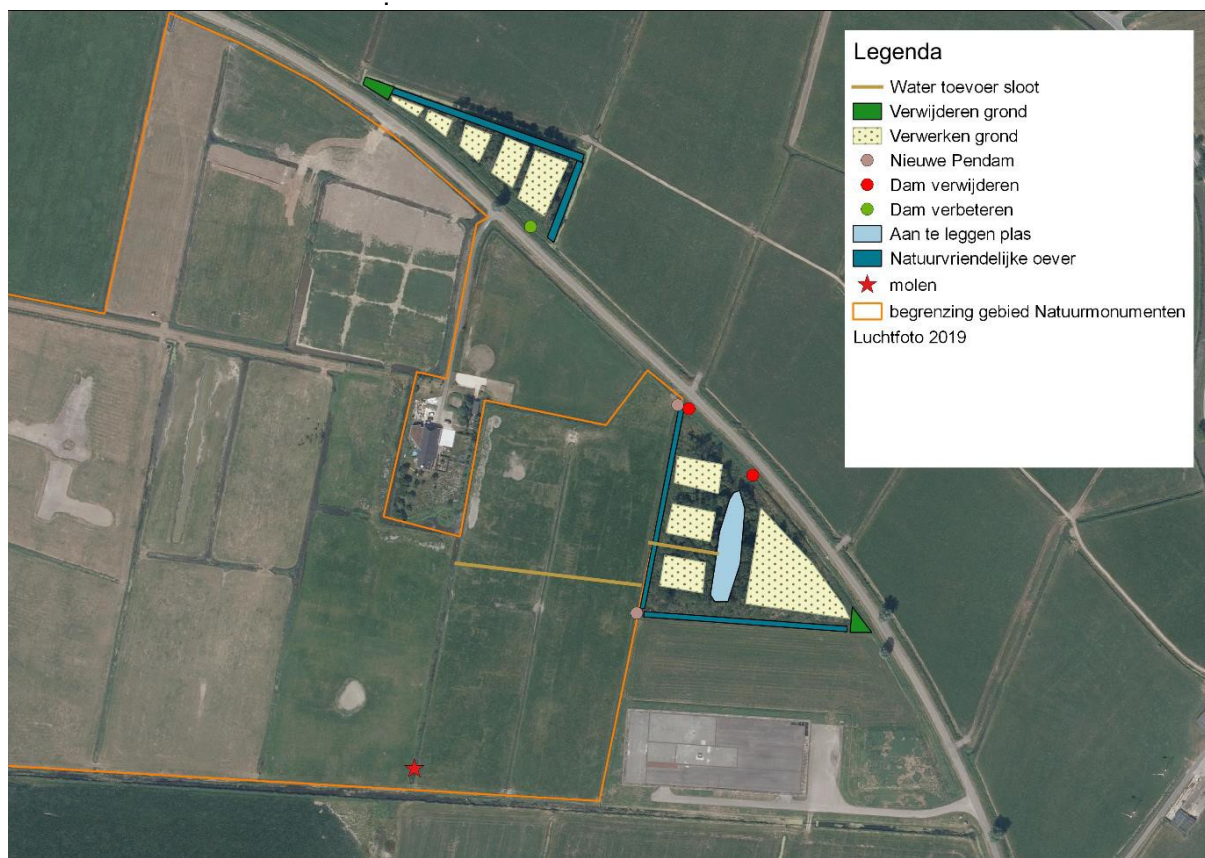
16. De ontheffing kan worden gewijzigd of ingetrokken op grond van artikel 5.4 van de Wnb.
17. Indien een verlenging van deze ontheffing wenselijk is, dient u, zeker vier maanden voor het verstrijken van deze termijn, een nieuwe aanvraag in te dienen. Dit voorkomt onnodige vertraging van het project.
18. Aanspreekpunt in het kader van dit besluit en de daaruit voortvloeiende voorschriften is het Loket, loketVTH@provinciegroningen.nl. U kunt ook contact opnemen met Afdeling Landelijk Gebied en Water van de Provincie Groningen, Secretariaat_LGW@provinciegroningen.nl.

Overwegingen bij Besluit

1 Nadere toelichting brongegevens

Onderwerp:	Verzoek om ontheffing in het kader van soortbescherming.
Activiteitenplan:	<i>"Werkplan verwijderen van twee bosschages Tinallinge"</i>
Activiteit:	Het kappen van twee bosschages in een verder zeer open kleiweidegebied, om daarmee broedgelegenheid van buizerd en havik te verwijderen, ten behoeve van de verbetering van het plaatselijke weidevogelreservaat.
Reden voor deze aanvraag:	Omdat de weidevogels hiermee geholpen zijn, maar buizerd en havik hun nestplaats verliezen, is ten aanzien van deze roofvogels een ontheffing nodig in het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb).
Plangebied:	De bosgebiedjes liggen langs de Vennenweg tussen Onderdendam en Tinallinge. De bosjes en het verlengde van de Vennenweg richting Onderdendam zijn een gevolg van ruilverkaveling begin jaren '80. Bij de inrichting zijn bestaande sloten en greppels gehandhaafd. Als plantsoen zijn voornamelijk essen gebruikt en langs de randen diverse struiksoorten als meidoorn en veldesdoorn. De kruidlaag is zeer voedselrijk en bestaat voornamelijk uit brandnetel, harig wilgenroosje, fluitenkruid, braam en andere ruigtekruiden. In de struiklaag is vooral gewone vlier aanwezig. Vanwege de essentakziekte is een groot deel van de essen in 2019 door beheerder Staatsbosbeheer gekapt. Belangrijkste natuurwaarden in de bosjes vormen de aanwezige broedvogels. Er zijn regelmatig territoria en nestlocaties vastgesteld van buizerd en havik. Het omringende weidevogelgebied van Natuurmonumenten is in 1999 aangekocht met steun van de Dorothea Hingst Stichting uit Groningen stad. Dit gebied behoort niet tot het Natuur Netwerk Nederland. De verwerving betrof 24ha inclusief een boerderij met stallen. Deze boerderij is later verkocht met een perceel grond. Natuurmonumenten heeft van het begin af aan de doelstelling gehad om het gebied in te richten voor weidevogels en zo bij te dragen aan versterking van het door agrariërs beheerde omringende weidevogelgebied. Het weidevogelgebied ligt aan beide kanten van de weg en behoort tot de cluster Tinallinge-Rodewolt, dat circa 870ha omvat. Aangrenzend aan het Natuurmonumenten gebied zitten verschillende agrariërs met 'zwaar beheer', dat wil zeggen dat er onder andere plas/dras stukken aanwezig zijn en percelen met late maaidata, wat gunstig is voor een belangrijke doelsoort als de grutto. Ten behoeve van natuur, landschap en cultuurhistorie, is een plan voorgesteld waarbij grond vergraven zal worden. Aan dit plan, zoals weergegeven in figuur1, zaten veel haken en ogen, zoals onder andere het doen van archeologisch onderzoek, hetgeen het proces erg vertraagde. Daarom is vooralsnog door SBB afgezien van grondwerkzaamheden en betreft de activiteit enkel het kappen van de bomen en wegnemen van verdere beplanting bovengronds.
Coördinaten:	X: 233646,7211; Y: 596576,4709 en X: 233829,2840; Y: 596285,1640.

- Werkzaamheden:
- Vellen van bomen;
 - wegnemen van lagere beplanting/struweel.
- Planning:
- start werkzaamheden: 1 oktober 2021;
 - einde werkzaamheden: 1 december 2022.

Figuur 1. Oorspronkelijk inrichtingsvoorstel voor de te kappen bosjes.

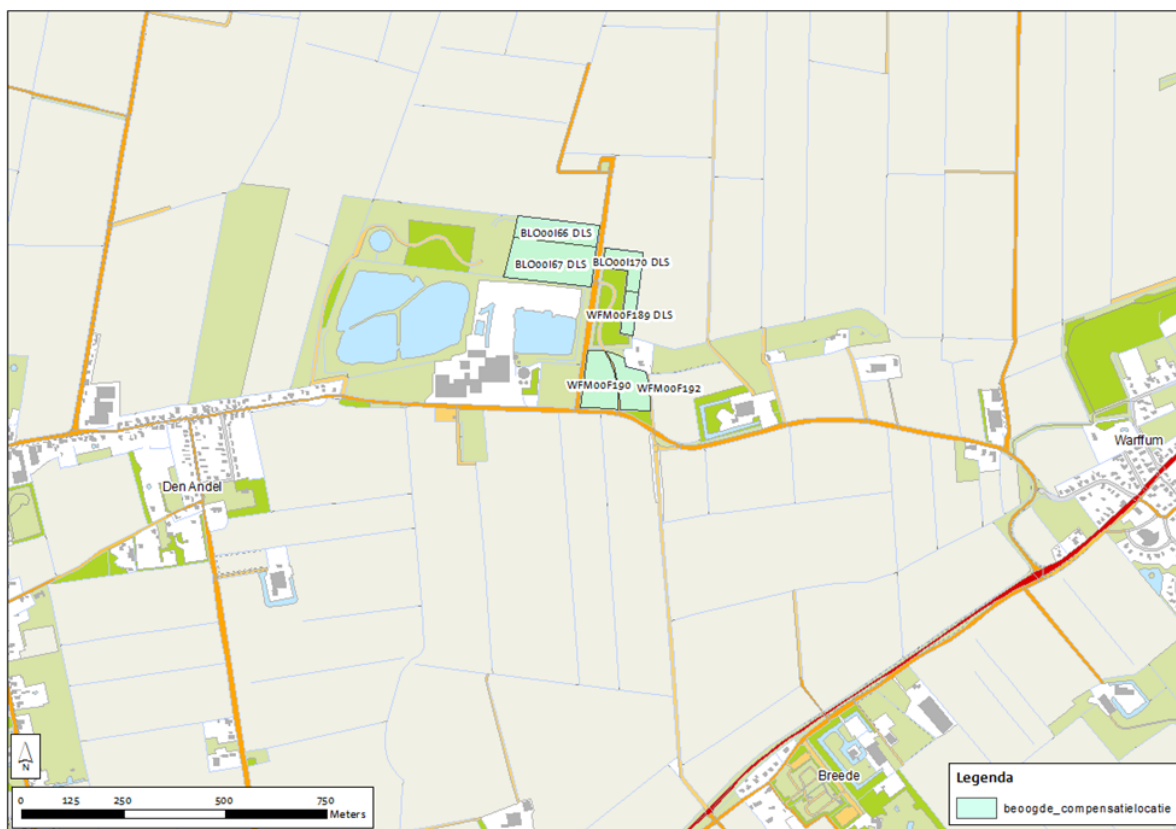
Ontheffing is aangevraagd voor verwachte overtreding van de volgende verbodsbepalingen:

opzettelijk wegnemen van nesten of rustplaatsen (artikel 3.1 lid 2 Wnb);
--

Buizerd en havik

De activiteit heeft geen betrekking op het onderdeel gebiedsbescherming (hoofdstuk 2, Wnb). Significante effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden van NNN-gebieden zijn niet aan de orde. Er zijn voor dit onderdeel geen vervolgstappen noodzakelijk.

Ten behoeve van het project gaat een areaal van 2.3 hectare bos verloren. Gezien het grote ecologische en klimatologische belang van het in stand houden van het bosareaal, hebben Staatsbosbeheer en het bevoegde gezag afgesproken, dat de houtopstand conform vereisten in en op grond van hoofdstuk 4 van de Wet natuurbescherming, zal worden gecompenseerd op een andere locatie, ten noorden van het dorp Den Andel, gemeente Hogeland (zie figuur 2). Dit is op een locatie die landschapsecologisch en geologisch vergelijkbaar is met de locatie bij Tinallinge. Staatsbosbeheer is nog in gesprek met de lokale dorpsbelangenvereniging over de exacte locatiekeuze. De percelen die aangegeven staan in figuur 2 zijn hierbij indicatief. Het totale oppervlak bos zal ongeveer gelijk zijn, maar er kan in een later stadium ook gekozen worden voor andere percelen op deze kaart. Zo lang de herplant maar plaatsvindt binnen drie jaar nadat de bomen in Tinallinge gekapt zijn en de locatiekeuze is afgestemd met het bevoegde gezag. Deze compensatie is opgenomen in de voorschriften bij dit besluit.

Figuur 2. Indicatie locatie boscompensatie ten noorden van Den Ansel, gemeente Hoogeland.

2 Procedure

2.1 Procedure en beslistermijn

De beslissing op de aanvraag is voorbereid volgens de procedure als beschreven in hoofdstuk 5 van de Wet natuurbescherming. Krachtens artikel 5.1, tweede lid Wnb is de beslistermijn met zeven weken verlengd, waardoor binnen 20 weken na ontvangst van de aanvraag op de aanvraag dient te worden beslist.

2.2 Volledigheid

De aanvraag bevatte onvoldoende gegevens voor een goede beoordeling van de gevolgen van het project. Op 19 november 2020 is de aanvrager in de gelegenheid gesteld om de aanvraag aan te vullen. De gevraagde gegevens zijn op 19 maart 2021 ontvangen. Na ontvangst van deze gegevens was de aanvraag volledig.

2.3 Bevoegd gezag

Gelet op de projectbeschrijving en op het bepaalde in hoofdstuk 3 van de Wet natuurbescherming, zijn wij bevoegd om de ontheffing te verlenen of te weigeren.

2.4 Publicatie besluit

Van dit besluit wordt mededeling gedaan door publicatie in "Het Dagblad van het Noorden" en op de provinciale website.

3 Soortbescherming

3.1 Beoordeling

Een ontheffing als bedoeld in artikel 3.3 lid 1 en 4 Wnb, kan uitsluitend worden verleend indien is voldaan aan elk van de volgende voorwaarden:

- er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
- er is een geldig wettelijk belang;
- de maatregelen leiden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding van de desbetreffende soort.

Onderstaande beoordeling gaat in op deze drie voorwaarden.

3.1.1 Alternatievenafweging

In het bij de aanvraag bijgevoegde document met titel "Onderbouwing zwaarwegend maatschappelijk belang omvorming bosjes Tinallinge" is voldoende aangetoond dat geen andere bevredigende oplossing voorhanden is die minder ecologisch negatief effect heeft op de aanwezige beschermde soorten. Het project is locatie specifiek. De bosjes liggen naast een adequaat beheerd weidevogelreservaat (Natuurmonumenten) en een particulier agrarisch beheerd terrein, met een deel dat door de agrariërs met goed resultaat voor weidevogels wordt beheerd. Het verplaatsen van het weidevogelbeheer is vanwege de huidige eigendomssituatie niet mogelijk, omdat:

- 1) dan op een andere geschikte locatie veel grond moet worden aangekocht, en
- 2) het twijfelachtig is of op deze nieuwe locatie vergelijkbare omvangrijke weidevogelpopulaties kunnen worden opgebouwd. Weidevogels zijn namelijk honkvast en laten zich niet gemakkelijk verplaatsen.

Een alternatief is om deze redenen niet voorhanden. In deze situatie wordt er met de gekozen locatie, planning, werkwijze en inrichting (buiten de kwetsbare periode) voldoende aan gedaan om schade aan aanwezige beschermde soorten zoveel mogelijk te beperken.

3.1.2 Belangenafweging

De ontheffing is aangevraagd voor buizerd en havik in het belang van:

- ter bescherming van flora of fauna.

In het bij de aanvraag bijgevoegde document met titel "Onderbouwing zwaarwegend maatschappelijk belang omvorming bosjes Tinallinge" is bovenstaand geldig belang verder toegelicht.

Predatie heeft een negatieve invloed op het weidevogelbeheer rond Tinallinge. Door Vereniging Natuurmonumenten en door Mts. Veenland worden vos en Zwarte kraai bestreden. Voor deze soorten geldt een vrijstelling, waardoor ze legaal bejaagd kunnen worden.

Vereniging Natuurmonumenten, beheerder van het omliggende weidevogelreservaat Tinallinge, heeft in 2017 een kwaliteitstoets van het gebied opgesteld (Kwaliteitstoets Hoeksmeer en Tinallinge 2017). Daarin wordt predatie als knelpunt voor de weidevogelpopulatie benoemd, net als het gebrek aan openheid. De belangrijkste knelpunten zijn de twee betreffende bosjes die in het kader van dit plan worden verwijderd. Gebrek aan openheid is een probleem in weidevogelgebieden, omdat in opgaande begroeiing predatoren kunnen huizen, waardoor de kuikenoverleving van weidevogelsoorten daalt. Bij kleine, kwetsbare populaties is dat een risico voor het voortbestaan van de weidevogels op lange termijn.

In de periode april 2017 tot en met juli 2020 zijn ten behoeve van onderzoek 299 kievitskukens geringd in het voor weidevogels beheerde agrarisch gebied van Mts. Veenland. Van deze 299 dieren zijn er 33 (11% van de geringde vogels) dood teruggevonden, waarvan 25 dieren (75 % van de dood aangetroffen dieren) in en onder het haviksnest werden gevonden. Van belang is om te vermelden dat het werkelijke aandeel van de geringde kieviten dat in de jongenfase of later is gestorven (aanzienlijk) hoger zal liggen, maar terugmeldingsgegevens ontbreken om dit te kunnen kwantificeren. Een

behoorlijk groot deel van deze vogels waarvan sterfte bekend is, bleek door een van beide roofvogels aan zijn eind gekomen te zijn. Daarnaast is uit literatuur bekend dat het knelpunt voor de afnemende aantallen absoluut in de jongenfase ligt.

Verder werd predatie van jonge en volwassen weidevogels door havik én buizerd in het veld regelmatig waargenomen (mondelinge mededeling Anne-Jan Staal, weidevogelbescherming Mts. Veeland). Deze waarnemingen zijn echter niet gekwantificeerd. De conclusie is wel dat predatie een belangrijke rol speelt in de kuikenproductie van het naastgelegen weidevogelreservaat.

Op basis van het voorgaande is de verwachting, dat het wegnemen van twee voor predatoren belangrijke bosjes de kuikenoverleving in belangrijke mate zal kunnen vergroten. Door bosjes te verwijderen neem je leefgebied voor ook andere predatoren zoals vos en zwarte kraai en dergelijke weg. Dat kan verder zonder ontheffing. Alleen voor havik en buizerd met een jaarrond gebruikte nestplek ligt dat anders. Diverse predatieonderzoeken geven aan dat het wegnemen van predatie lokaal een wezenlijke verbetering van de jongenoverleving geeft. Het wegnemen van (de bosjes met) de vaste rust- en verblijfplaats van buizerd en havik draagt daardoor bij aan de bescherming van weidevogels in de omgeving van Tinallinge en dient het bij wet genoemde belang "Bescherming van flora en fauna".

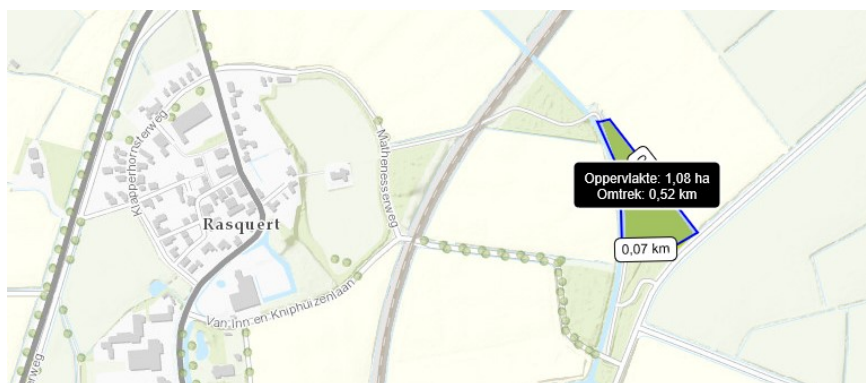
Het beheer zal worden overgedragen op Vereniging Natuurmonumenten, die dat zal gaan richten op weidevogels. Mogelijk kan het plangebied in de toekomst omgevormd worden tot plas-drasgebied. Dan maakt het plangebied zelfs integraal deel uit van het omliggende weidevogelgebied, waardoor de oppervlakte van het weidevogelgebied met 3 hectare wordt vergroot. Ook die omvorming draagt dan bij aan het bij wet genoemd belang "Bescherming van flora en fauna".

Gelet op de provinciale beleidsnotitie "Beleidsnota Fauna en Flora 2018" stimuleren wij initiatiefnemers om extra maatregelen te nemen om soorten op langere termijn juist te laten profiteren van ruimtelijke ontwikkelingen. Op deze manier kunnen projecten die zouden kunnen leiden tot negatieve effecten voor soorten juist gebruikt worden om de staat van instandhouding van soorten te versterken. In de aanvraag zijn de volgende maatregelen beschreven die leiden tot een 'groene plus':

- Havik en in mindere mate buizerd zijn bosvogels. De groene plus voor havik en buizerd die in dit plan wordt gerealiseerd bestaat uit verbetering van kwaliteit van bestaand leefgebied en toename van oppervlakte van geschikt leefgebied. Dit doet Staatsbosbeheer door, naast de verplichte boscompensatie (zie hierna) bestaande bosopstanden op het Hogeland te versterken. De oppervlakte aan bos op het Hogeland neemt daardoor toe. Doordat wordt aangesloten bij bestaande bosopstanden, neemt ook de oppervlakte aaneengesloten bos toe, waardoor de bestaande bossen 'robuuster' worden:
 - vergroten van het bosareaal op het Hogeland van Groningen. Staatsbosbeheer mikt daarbij op 5,5 hectare (dat is inclusief de verplichte boscompensatie, die uiteraard ook geschikt zal zijn voor havik en buizerd!)
 - robuuster maken van bestaande bosopstanden door de aaneengesloten oppervlakte bos te vergroten.

Dit wordt gedaan op grond die in eigendom is bij Staatsbosbeheer, op de volgende locaties:

- Grasland Rasquert: circa 1,1 hectare bestaand grasland van het beheertype N12.02 Kruiden en faunarijk grasland met bosplantsoen inplanten.

- Dorpsbos Kantens: 1.4 hectare N12.02 Kruiden en faunarijk grasland, van slechte kwaliteit met bosplantsoen inplanten.

Bovenstaand geldend belang 'bescherming flora en fauna', tezamen met de groene plus, is voldoende om de (tijdelijke) negatieve effecten op de beschermde roofvogelsoorten, die als gevolg van de uitvoering van de voorgenomen activiteit zullen optreden, te rechtvaardigen.

3.1.3 Ecologische afweging

Onderzoeksmethode

Aanwezigheid van buizerd en havik is door de ecologisch deskundigen voldoende nauwkeurig vastgesteld zoals beschreven in het Memo *SBB*, 22 juni 2020. "Ecologische effecten van de kap twee bosjes bij Tinallinge".

Resultaten

Uit onderzoek is naar voren gekomen dat havik en buizerd in het plangebied aanwezig zijn. In het zuidelijke bosje broedt een havik. In het noordelijke bosje is een vaste rust- en verblijfplaats (nest) van buizerd vastgesteld.

Negatieve effecten zonder aanvullende maatregelen

Door de werkzaamheden worden essentiële functies binnen het plangebied voor buizerd en havik weggenomen:

- één nest van buizerd;
- één nest van havik.

In de directe nabijheid zijn geen andere geschikte bosjes waar de buizerd of havik een tweede alternatieve nestplek heeft. Kortom, met het verwijderen van deze bosjes, zal ook het territorium van de buizerd en havik verplaatsen en zullen deze roofvogels naar verwachting dit foerageergebied op deze locatie niet meer behouden.

De kapwerkzaamheden hebben effect op de aangetroffen nesten (en bijbehorende foerageergebied) binnen het plangebied. De in de aanvraag genoemde verbodsbepalingen (wegnemen van nesten) worden als gevolg van werkzaamheden overtreden.

Maatregelen om negatieve effecten te voorkomen of te minimaliseren

Met de voorgestelde werkwijze, planning, inrichting en maatregelen uit de bij de aanvraag gevoegde en later toegezonden documenten worden de effecten zo veel mogelijk beperkt. Deze en andere maatregelen zijn nader uitgewerkt in de Voorschriften. Globaal komt dit neer op het volgende:

- werken buiten de kwetsbare periode;
- aanbieden alternatieve voorzieningen;
- habitat en/of verblijfplaatsen ongeschikt maken;
- opstellen van een ecologisch werkprotocol;
- begeleiding van de werkzaamheden door ecologisch deskundige.

Er wordt gewerkt buiten het broedseizoen van havik en buizerd. Dat wil zeggen dat de bomen gekapt zullen worden buiten de periode februari tot en met augustus. De soortenstandaard geeft aan dat het broedseizoen duurt tot 31 juli. Vliegvlugge jonge roofvogels hebben echter de nijging langer rond te hangen op de nestplaats, daarom worden ruimere datumgrenzen aangehouden (hetgeen ook positief is voor andere vogelsoorten, waarvan de nestplaatsen niet onder jaarronde bescherming van de Wnb vallen).

Vooraf ontmoedigen van gebruik van de nestplaatsen is niet zinvol, omdat ervoor is gekozen de bomen met nesten te verwijderen in de periode van het jaar dat de binding met de nestplaats het minst sterk is: oktober tot en met december. Er wordt voorkomen dat hervestiging in een andere boom in hetzelfde perceel plaatsvindt door in dezelfde periode alle bomen tegelijkertijd te verwijderen. Het perceel wordt de facto omgevormd (zie ook het inrichtingsplan).

Start van de (kap)werkzaamheden vindt plaats buiten de vestigingsperiode. Buizerd en havik beginnen vroeg in het jaar met het verdedigen van het territorium. Vaak al vanaf eind januari. Om de aanwezige buizerd en havik zo veel mogelijk de tijd te bieden om een nieuw territorium te vinden, worden de werkzaamheden niet opgestart in de periode 31 januari tot 1 maart.

Er zal gewerkt worden buiten de kwetsbare periode van de voortplanting. Deze periode loopt van begin maart tot en met juli. Echter, deze periode kan zowel eerder als later beginnen of eindigen afhankelijk van de lokale klimatologische omstandigheden en van de meteorologische omstandigheden voorafgaand en tijdens de werkzaamheden.

Deze voorgaande voorwaarden, die zijn te lezen als ecologisch werkprotocol (en opgenomen in de voorschriften), worden vooraf met de aannemer en uitvoerder besproken en zullen tijdens de werkzaamheden strikt gevolgd worden. Werkzaamheden zullen aantoonbaar conform dit protocol worden uitgevoerd.

De werkzaamheden zullen uitgevoerd worden onder begeleiding van een deskundige op het gebied van roofvogels.

Vervangende nestgelegenheid wordt aangeboden op twee locaties: het bosje bij Lutke Saaxum (in bezit bij SBB) en een erfbosje ten noorden van Maarhuizen (particulier bezit). Dit is met rode sterren weergegeven in figuur 3 van de notitie “*Werkplan verwijderen van twee bosschages Tinallinge*”. Op geen van beide locaties broeden momenteel grote roofvogels. Op elke locatie zullen drie zogenaamde nestbeginnen worden opgehangen. Deze dienen als platform voor verdere nestbouw van havik en buizerd.

Figuur 3. Locaties nesten havik en buizerd (rode stippen) en compensatie-locaties (rode sterren).

Vanwege het verlies van in totaal 2,3ha bos, dient op een andere locatie een even grote oppervlakte aan bomen aangeplant te worden. Dit is reeds besproken onder de belangenafweging (zie groene plus).

Door de uitvoering van bovenstaande maatregelen wordt ervoor gezorgd dat zowel tijdelijk als op lange termijn voldoende essentieel leefgebied met geschikte verblijfgelegenheid voor buizerd en havik behouden blijft.

Gunstige staat van instandhouding

Buizerd en havik kennen in de provincie Groningen een stabiele (havik) tot toenemende trend (buizerd) voor de periode. Deze trends, in combinatie met de compenserende maatregelen die het verlies van de te verwijderen nestplaatsen moeten opvangen, leiden tot de conclusie dat het verwijderen van één nest van buizerd en één nest van havik de staat van instandhouding van beide soorten niet in gevaar zal brengen.

Door de uitvoering van de eerder genoemde maatregelen en de beschikbare (permanente) alternatieven, inclusief de ecologische plus (zie belangenafweging) en de reeds gunstige staat van instandhouding van buizerd en havik, is zeker dat dit project niet zal leiden tot negatieve effecten op de lokale populatie of de staat van instandhouding van de betreffende soort(en).

Eindoordeel ecologische afweging

Met aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid zal de voorgestelde manier van werken de negatieve effecten op aangetroffen beschermde soorten voorkomen of tot een voldoende minimum beperken.

Gezien bovenstaande is gegarandeerd dat de huidige populatie in stand kan blijven, en naar verwachting gezien de ecologische plus kan toenemen in de toekomst, en dat de gunstige staat van instandhouding van buizerd en havik gewaarborgd blijft.

4 Conclusie

Op basis van de ingediende aanvraag blijkt dat de alternatievenafweging voor deze activiteit in dit plangebied voldoende is onderbouwd en het belang van de activiteit voldoende is aangetoond. Met de maatregelen zoals uitgewerkt in de voorschriften wordt het effect als gevolg van de geplande activiteit in het plangebied voldoende beperkt en blijft de gunstige staat van instandhouding van buizerd en havik gewaarborgd.

4.1 Eindconclusie

Om de activiteit uit te voeren is een ontheffing nodig van verbodsbepalingen zoals in de volgende tabel weergegeven.

Omdat geen afbreuk gedaan wordt aan het streven de soort in een gunstige staat van instandhouding te brengen of te houden, is de aanvraag voor ontheffing:

voor de volgende soort	voor artikel 3.1, lid 2 ¹
buizerd (<i>Buteo buteo</i>)	toegekend
havik (<i>Accipiter gentilis</i>)	toegekend

¹Het betreft de verbodsbepalingen:

lid 2, opzettelijk vernielen, beschadigen of wegnemen van nesten, rustplaatsen of eieren;

Daarom verlenen wij, Gedeputeerde Staten van de provincie Groningen, een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming. Dit besluit geeft ontheffing voor de soorten en verbodsbepalingen zoals is weergegeven in bovenstaande tabel. De activiteit kan daarmee in het omschreven plangebied binnen de ontheffingperiode en met inachtneming van de voorschriften gerealiseerd worden.

Consequenties

Wat u verder kunt verwachten

Bij besluit ontheffingverlening is het toegestaan de werkzaamheden uit te voeren zoals in de aanvraag uiteengezet is, voor plangebied en periode zoals omschreven in het besluit.

U dient gedurende de werkzaamheden rekening te houden met het broedseizoen van vogels. Verstoring van broedgevallen van vogels dient te worden voorkomen. Voor de in het plangebied te verwachten algemenere vogelsoorten kan dit plaatsvinden door werkzaamheden buiten de broedperiode van aanwezige soorten uit te voeren. Tevens kunnen voorbereidende maatregelen worden getroffen om te voorkomen dat deze vogels tot broeden kunnen komen binnen het plangebied. Voor meer kwetsbare soorten met een ongunstige staat van instandhouding dient hiervoor een aanvullende ontheffing aangevraagd te worden.

Voor het broedseizoen wordt geen standaardperiode gehanteerd in het kader van de Wet natuurbescherming. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. Verblijfplaatsen van vogels die hun verblijfplaats het gehele jaar gebruiken zijn jaarrond beschermd. Voor het verwijderen van dergelijke verblijfplaatsen is te allen tijde een ontheffing vereist. Kwetsbare akker- en weidevogels worden sinds kort, ten gevolge van voortschrijdend wetenschappelijk inzicht, ook tot deze groep van vogels met jaarrond beschermd nest gerekend.

Wanneer bij uitvoering van de werkzaamheden verbodsbepalingen overtreden worden ten aanzien van andere soorten dan die waarop het besluit van toepassing is, dient u de werkzaamheden stil te leggen en aanvullend ontheffing voor deze soorten aan te vragen.

Bijlage 1. Wettelijk kader

Artikel 1.11 Wnb Zorgplicht

1. Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.
2. De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in elk geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten:
 - a. dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel,
 - b. indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevegd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of
 - c. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.

Artikel 3.1 Wnb

1. Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
2. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
3. Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
4. Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
5. Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Artikel 3.3 Wnb

1. Gedeputeerde staten kunnen ontheffing verlenen van verboden als bedoeld in artikel 3.1 of artikel 3.2, zesde lid, ten aanzien van vogels van daarbij aangewezen soorten, dan wel ten aanzien van hun nesten, rustplaatsen of eieren.
2. Provinciale staten kunnen bij verordening vrijstelling verlenen van verboden als bedoeld in artikel 3.1 of artikel 3.2, zesde lid, ten aanzien van vogels van daarbij aangewezen soorten, dan wel ten aanzien van hun nesten, rustplaatsen of eieren.
3. Onze Minister kan ontheffing of vrijstelling verlenen van:
 - a. de verboden, bedoeld in artikel 3.2, eerste lid, ten aanzien van vogels, dood of levend, of gemakkelijk herkenbare delen daarvan, of ten aanzien van uit deze vogels verkregen producten van daarbij aangewezen soorten, of
 - b. regels, gesteld krachtens artikel 3.2, vierde lid.
4. Een ontheffing of een vrijstelling wordt uitsluitend verleend, indien is voldaan aan elk van de volgende voorwaarden:
 - a. er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
 - b. zij is nodig:
 - 1°. in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid;
 - 2°. in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer;
 - 3°. ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren;
 - 4°. ter bescherming van flora of fauna;
 - 5°. voor onderzoek of onderwijs, het uitzetten of herinvoeren van soorten, of voor de daarmee samenhangende teelt, of
 - 6°. om het vangen, het onder zich hebben of elke andere wijze van verstandig gebruik van bepaalde vogels in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan;
 - c. de maatregelen leiden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding van de desbetreffende soort.
5. In een ontheffing, onderscheidenlijk vrijstelling worden in elk geval voorschriften opgenomen, onderscheidenlijk regels gesteld, over:

- a. de middelen, installaties of methoden voor het vangen of doden, waarbij enkel het gebruik wordt toegestaan van bij algemene maatregel van bestuur aangewezen middelen, installaties of methoden;
- b. de tijd en plaats waarvoor de ontheffing of vrijstelling geldt, en
- c. de wijze waarop het risico voor het behoud van de vogelstand wordt beperkt.

Artikel 5.3 Wnb

- 1. Aan een vrijstelling, vergunning of ontheffing kunnen voorschriften worden verbonden.
- 2. Een vrijstelling, vergunning of ontheffing kan onder beperkingen worden verleend.
- 3. Vrijstellingen, vergunningen en ontheffingen kunnen aan een geldigheidsduur worden gebonden.
- 4. Het is verboden te handelen in strijd met de bij een vergunning of ontheffing gestelde voorschriften.

Loket	
Wettelijk domein	Wet natuurbescherming, soorten
Gebieden	Niet gebiedsgebonden
Ontheffing	Eenmalig
Dossiernummer KIWI	K23732
Documentnummer KIWI	2021-032390
Zaaknummer Squit	GR-VERG-2020-000572

Contactpersoon	
Bedrijfsnaam	
Contactpersoon	
Adres	
Postcode en woonplaats	
Telefoonnummer vast	
Telefoonnummer mobiel	
Emailadres	

Gegevens project	
Projectnaam	
Locatie werkzaamheden	
Startdatum werkzaamheden	
Einddatum werkzaamheden	
Overzicht planning werkzaamheden	

Versturen aan
Dit formulier dient zodra de aanvang van het werk bekend is per mail te worden ingediend bij de provincie Groningen, maar minimaal 7 dagen van te voren, naar loketVTH@provinciegroningen.nl onder vermelding van; 'Meldingsformulier Wnb soorten Start werkzaamheden De Vennenweg Tinallinge – SBB (K23732)'